

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๖/๒๕๖๐

ศาลจังหวัดขอนแก่น
ศาลปกครองขอนแก่น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๓)
คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่
ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจาก
การละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
เมื่อคดีนี้กรมชลประทานจำเลยที่ ๕ เป็นกรมสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเป็นหน่วยงาน
ทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เนื่องจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองที่จะอยู่ใน
อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามบทบัญญัติดังกล่าวต้องเป็นการกระทำละเมิดที่เกิดจาก
การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติ
หน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรเท่านั้น โดยในส่วนของกรกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่
ที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองนั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่ของ
ฝ่ายปกครองไว้แต่ฝ่ายปกครองละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้น แม้ข้อ ๒ ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้จำเลยที่ ๕ มีภารกิจเกี่ยวกับการ
พัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอและจัดน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภทตลอดจนป้องกัน
ความเสียหายอันเกิดจากน้ำโดยมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับการชลประทานก็ตาม
แต่การกระทำซึ่งเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ โจทก์อ้างว่าเกิดจากการที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างของ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. จำเลยที่ ๒ ผู้รับจ้างจำเลยที่ ๕ ขุดหรือคันดินกั้นน้ำออกโดยไม่มีการแจ้งเตือนให้
โจทก์หรือผู้ใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำทราบล่วงหน้า ทำให้น้ำเน่าเสียท่วมขังจากลำห้วยใหญ่ไหลลงสู่แม่น้ำ
พองจนขุ่นและสกปรก มีค่าแอมโมเนีย - ไนโตรเจน สูงเกินมาตรฐาน เป็นเหตุให้ปลาของโจทก์ซึ่ง
เพาะเลี้ยงในกระชังตายทั้งหมด โดยมีจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๕ เป็นผู้สั่งการ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ และที่ ๕ จึง
ต้องร่วมกันรับผิดชอบโจทก์ โดยโจทก์มิได้ฟ้องว่าจำเลยที่ ๕ ละเลยไม่ดำเนินการตามภารกิจตามที่กำหนด
ไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว ดังนั้น การกระทำตามที่ปรากฏในฟ้องจึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำ
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตาม
ความหมายของมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี

ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งโจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ซึ่งเป็นเอกชนและจำเลยที่ ๕ ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ อันเป็นกรณีที่โจทก์มุ่งประสงค์ให้จำเลยทั้งหมดร่วมกันรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากมูลละเมิดเดียวกัน เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดีประการสำคัญเกิดจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเอกชน และการที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๕ จะต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ ด้วยหรือไม่ เพียงใดก็ย่อมเกี่ยวพันกับการวินิจฉัยความรับผิดของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดทางแพ่ง คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม